

Садржај

1	Сврха.....	3
2	Појмови и скраћенице.....	3
3	Веза са другим документима.....	4
4	Процјена предложених начина усклађивања.....	5
4.1	Опште.....	5
4.2	Примјена.....	5
4.2.1	Основа за предложене начине усклађивања (PMC).....	5
4.2.2	Опис предложеног начина усклађивања.....	5
4.3	Достављање PMC-а.....	6
4.4	Анализа PMC-а.....	6
4.5	Признавање и одобравање алтернативних начина усклађивања (AltMoC).....	6
5	Обавјештавање заинтересованих страна.....	7
5.1	Обавјештавање ANSP-а под надзором BHCA.....	7
5.2	Обавјештавање EASA-е.....	7
5.3	Обавјештавање других држава.....	7
6	Законитост поступања и мјере.....	7

1 Сврха

Овај савјетодавни материјал се примјењује за процјену и обавјештавање о алтернативним начинима усклађивања које предложи ANSP или које развије BHCA у складу са Дијелом ATCO.AR.A.015 Правилника и Дијела ATM/ANS.AR.A.015 Уредбе о заједничким захтјевима.

Регулаторна основа узима у обзир и захтјеве детаљно наведене у:

- ATCO.AR.A.015, Поддио А, Дио ATCO.AR и ATCO.OR.V.005, Поддио В, Дио ATCO.OR Додатка II Правилника о дозволама контролора ваздушног саобраћаја, организацијама за обуку и ваздухопловно-медицинским центрима („Службени гласник БиХ“, број 38/17) (у даљем тексту: Правилник);
- ATM/ANS.AR.A.015 и ATM/ANS.OR.A.020 Проведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 2017/373 од 1. марта 2017. о утврђивању заједничких захтјева за пружаоце услуга управљања ваздушним саобраћајем/пружаоце услуга у ваздушној пловидби и других мрежних функција за управљање ваздушним саобраћајем и за њихов надзор, о стављању ван снаге Уредбе (ЕЗ) бр. 482/2008, Проведбених уредби (ЕУ) бр. 1034/2011, 1035/2011 и 2016/1377, те о измјени и допуни Уредбе (ЕУ) бр. 677/2011 (у даљем тексту: Уредба о заједничким захтјевима);
- Правилнику о заједничким правилима у области цивилног ваздухопловства и успостављању Европске агенције за безбједност ваздушног саобраћаја („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 45/10).

2 Појмови и скраћенице

Дефиниције:

Прихватљива средства усклађивања	означавају необавезујуће стандарде које је усвојила EASA да би описала средства путем којих се утврђује усклађеност са Уредбом (ЕЗ) бр. 216/2008 и правилима за њено спровођење.
Алтернативни начини усклађивања	означавају она средства усклађивања којим се предлаже алтернатива постојећем прихватљивом средству усклађивања (АМС) или она средства којим се предлажу нова средства за утврђивање усклађености са Правилником о заједничким правилима у области цивилног ваздухопловства и успостављању Европске агенције за безбједност ваздушног саобраћаја и правилима за његово спровођење за која EASA није усвојила ниједно прихватљиво средство усклађивања (АМС).

Скраћенице:

ANAD	Сектор за ваздухопловну навигацију и аеродроме - Air Navigation and Airport Department
AltMoC	Алтернативни начини усклађивања - Alternative means of compliance
AMC	Прихватљива средства усклађивања - Acceptable Means of Compliance
ANS	Услуге у ваздушној пловидби - Air Navigation Services
ANSP	Пружалац услуга у ваздушној пловидби - Air Navigation Services Provider
ATM	Управљање ваздушним саобраћајем - Air Traffic Management
ATS	Услуге у ваздушном саобраћају - Air Traffic services
BHCA	Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине
CA	Надлежни орган - Competent Authority

EASA	Европска агенција за безбједност ваздушног саобраћаја - <i>European Aviation Safety Agency</i>
ECAA	Заједничко европско ваздухопловно подручје - <i>European Common Aviation Area</i>
NSA	Државни надзорни орган - <i>National Supervisory Authority</i>
OWIS	ORKA Информациони систем радних процеса - <i>ORKA Workflow Information System</i>
PMC	Предложена средства усклађивања - <i>Proposed Means of Compliance</i>
PMCD	Документ са предложеним средствима усклађивања - <i>Proposed Means of Compliance Document</i>
PoE	Експертски панел - <i>Panel of Experts</i>
QAD	Одјељење за обезбјеђење квалитета BHDCA - <i>BHDCA Quality Assurance Department</i>

3 Веза са другим документима

Документ је у вези са:

- Закон о ваздухопловству Босне и Херцеговине;
- Закон о управи Босне и Херцеговине;
- Правилник о дозволама контролора ваздушног саобраћаја, организацијама за обуку и ваздухопловно-медицинским центрима;
- Правилник о надзору у цивилном ваздухопловству;
- Правилник о заједничким правилима у области цивилног ваздухопловства и успостављању Европске агенције за безбједност ваздушног саобраћаја;
- Проведбена уредба Комисије (ЕУ) бр. 2017/373 од 1. марта 2017. о утврђивању заједничких захтјева за пружаоце услуга управљања ваздушним саобраћајем/пужаоце услуга у ваздушној пловидби и других мрежних функција за управљање ваздушним саобраћајем и за њихов надзор, о стављању ван снаге Уредбе (ЕЗ) бр. 482/2008, Проведбених уредби (ЕУ) бр. 1034/2011, 1035/2011 и 2016/1377, те о измјени и допуни Уредбе (ЕУ) бр. 677/2011.

4 Процјена предложених начина усклађивања

4.1 Опште

BHCA ће процијенити алтернативне начине усклађивања која предложи организације и лица под њеним надгледањем/надзором.

Алтернативни начине усклађивања користе се само када је доказано да испуњавају захтјеве утврђене у важећим прописима. У тој мјери, BHCA ће на појединачној основи, од случаја до случаја, процијенити алтернативне начине усклађивања која предложи пружалац услуга. Други подносиоци захтјева, који желе да користе исте алтернативне начине усклађивања, морају прибавити засебно одобрење од BHCA.

4.2 Примјена

Документ са предложеним начинима усклађивања (PMCD) доставља се у BHCA заједно са захтјевом. PMCD мора да садржи сљедеће информације:

- Основа за предложене начине усклађивања (PMС);
- Опис предложених начина усклађивања, укључујући везу/е на захтјев или захтјеве за које се тражи алтернативни начин усклађивања, те процјену којом се доказује усклађеност са Правилником о заједничким правилима у области цивилног ваздухопловства и успостављању Европске агенције за безбједност ваздушног саобраћаја;
- Предложене ревизије/измјене приручника и/или процедура које се односе на примјену алтернативног начина усклађивања;
- Све друге релевантне информације (нпр. оне које се тичу права интелектуалне својине, ограничења или посебне услове при примјени предложеног начина усклађивања).

Смјернице

Да би се доказала усклађеност са важећим прописима, потребно је направити и документовати процјену безбједности, односно процјену ризика. Резултати процјене треба да покажу једнак ниво безбједности оном који је утврђен Прихватљивим средствима усклађивања (АМС).

4.2.1 Основа за предложене начине усклађивања (PMС)

Предложени начин усклађивања може бити заснован на:

- а) Постојећем одобреном алтернативном начину усклађивања (AltMoC).
- б) Најбољој пракси која се већ користи у:
 - АТМ-у;
 - другим ваздухопловним дјелатностима;
 - другим упоредивим индустријским, телекомуникационим или транспортним дјелатностима.
- ц) Новом PMС-у.

4.2.2 Опис предложеног начина усклађивања

Детаљан опис PMС-а треба да садржи:

- а) Текст PMС-а.

б) За тачку 4.2.1 а) основу, процјену/поређење између AltMoC-а коришћеног као основе и РМС-а. Поређењем треба да се јасно прикажу разлике и заједничке тачке између оба средства као начин да се образложи прихватљивост РМС-а у смислу Правилника о заједничким правилима у области цивилног ваздухопловства и успостављању Европске агенције за безбједност ваздушног саобраћаја.

ц) За тачку 4.2.1 б) основу, процјену/поређење између најбоље праксе која је коришћена као подлога и РМС-а. Поређењем треба да се јасно прикаже како је РМС изведен из најбоље праксе предметне основе као начин да се образложи његова прихватљивост у смислу Правилника о заједничким правилима у области цивилног ваздухопловства и успостављању Европске агенције за безбједност ваздушног саобраћаја.

д) За тачку 4.2.1 ц) основу, процјену којом се показује усклађеност са Правилником о заједничким правилима у области цивилног ваздухопловства и успостављању Европске агенције за безбједност ваздушног саобраћаја, заједно са образложењем како је РМС осмишљен, као начин да се образложи његова прихватљивост.

е) Сва документација која потврђује прихватљивост РМС-а, ако је доступна.

Смјернице

Документација која потврђује прихватљивост РМС-а може да обухвата:

- а) Подаци о историји коришћења РМС-а;*
- б) Докази о успјешним резултатима у коришћењу РМС-а и/или основне РМС-а, укључујући статистичке податке (ако су доступни);*
- ц) Ако постоји, формално прихватање од стране CA/NSA у држави у којој је РМС настао и/или је претходно коришћен.*

4.3 Достављање РМС-а

Сваки РМСД-а се доставља у BHDCA на анализу и процјену у складу са утврђеним захтјевима у Правилнику.

4.4 Анализа РМС-а

Одлука о прихватљивости РМС-а заснива се на поузданој и независној анализи. У ту сврху се успоставља Експертски панел (PoE) који анализира прихватљивост предложеног средства усклађивања (РМС) као алтернативног начина усклађивања (AltMoC), и о томе извјештава генералног директора BHDCA. Генерални директор BHDCA доноси рјешење којим одобрава или признаје РМС као AltMoC.

4.5 Признавање и одобравање алтернативних начина усклађивања (AltMoC)

Одлука/одобрење које доноси генерални директор BHDCA у вези са РМС-ом може бити изречена на начин да је РМС:

- **ПРИХВАТЉИВ**, потпуно или дјелимично, у складу са условима утврђеним да би се разјаснио обим и услови примјене признања;
- **НИЈЕ ПРИХВАТЉИВ**.

5 Обавјештавање заинтересованих страна

5.1 Обавјештавање ANSP-а под надзором BHDCA

У року од 30 дана од окончања поступка, свим пружаоцима услуга који су под надзором BHDCA доставља се предметни алтернативни начин усклађивања.

5.2 Обавјештавање EASA-е

У року од 60 дана од окончања поступка, BHDCA обавјештава EASA-у о предметном алтернативном начину усклађивања. Обавјештење EASA-и се упућује путем званичног обрасца.

Уз обавјештење се достављају и следеће информације:

- пун опис алтернативног начина усклађивања, укључујући све измјене процедура које би могле бити релевантне;
- извјештај о процјени, укључујући одлуку генералног директора BHDCA;
- сви други пропратни документи, по потреби.

5.3 Обавјештавање других држава

У року од 60 дана од окончања поступка, BHDCA обавјештава друге државе чланице ЕСАА о одобреном алтернативном начину усклађивања. Информације које се достављају морају да садрже везу са:

- Прихватљивим средством усклађивања (АМС) за које предметни начин усклађивања пружа алтернативу,
- Одговарајућим важећим прописом/а, при чему се, по потреби, наводи дио прописа који је обухваћен алтернативним начином усклађивања.

6 Законитост поступања и мјере

Ниједна организација, која поднесе захтјев за признавање алтернативног начина усклађивања, не смије исти имплементирати прије него што добије формално одобрење од BHDCA. У случају да BHDCA утврди такво поступање, могу се примијенити следеће мјере присилног извршења:

- а) мјере утврђене у Закону о ваздухопловству Босне и Херцеговине;
- б) мјере утврђене у Правилнику о надзору у цивилном ваздухопловству;
- ц) мјере утврђене у Правилнику.

Смјернице

Мјере могу да обухвате: ограничавање или суспендовање (дјелимично или потпуно) сертификата или пружања услуга, новчане казне, итд.

----- КРАЈ ДОКУМЕНТА -----